

Datum van de indiening : 19 november 2020

Vraag van de heer Dominiek Lootens-Stael aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw

Onderwerp: aansluiting van het onderwijs op de veranderende behoeften en vraag op de arbeidsmarkt

---

Naar aanleiding van een boeiend interview met Olivier Willocx, CEO van de Brusselse ondernemersorganisatie Beci, die ondervraagd werd over een aantal actuele uitdagingen voor Brusselse ondernemers, wil ik het thema relatie onderwijs-arbeidsmarkt nog eens aansnijden.

In het vraaggesprek komt natuurlijk de crisis door de coronamaatregelen aan bod. De vraag wordt gesteld waar de Brusselaars nog werk gaan vinden.

Het antwoord van Willocx is even oprecht als logisch: "Het allergrootste probleem in Brussel zijn de verkeerd opgeleide middelbare scholieren."

Hij geeft dan een aantal voorbeelden van afstudeerrichtingen in het technisch onderwijs die totaal verouderd zijn. De richting kantoor bijvoorbeeld, of nog een aantal studierichtingen die leiden naar administratieve beroepen die reeds grotendeels zijn geautomatiseerd en dat in de toekomst nog meer zullen zijn en waarvoor geen toekomst is.

Daarnaast stelt hij vast dat er voor de bouwsector niemand te vinden is. Hij stelt terecht dat wanneer Brussel de transitie wil maken naar een groenere economie met duurzame gebouwen we heel wat geschoolde bouwvakkers en technici nodig hebben. En die zijn er niet. Er zijn tienduizenden Brusselse jongeren werkloos en het zullen er waarschijnlijk meer worden. Bovendien stromen jaarlijks duizenden migranten Brussel binnen maar nog zouden we op zoek moeten gaan naar buitenlandse bouwvakkers? Dat is toch de waanzin nabij?

Willocx geeft ook aan dat er een groeiend tekort is aan informatici en communicatiespecialisten.

Zelf zie ik een grote uitdaging in de verminderde bezetting van de kantoorgebouwen waar hoog opgeleide pendelaars, expats en internationale specialisten steeds meer wegblijven omdat afstandswerken een veel groter aandeel in de activiteiten inneemt. Deze tendens zal zich nog versterken wanneer de Brusselse regering blijft volhouden met de éénzijdige stadstol en nog meer actieven zullen wegblijven uit Brussel en vele kantoren zullen verhuizen naar Vlaams en Waals Brabant. Daardoor valt een hele sector aan dienstverlening in duigen, horeca, onderhoud, een heleboel sectoren waar slecht of verkeerd opgeleide mensen nog terecht konden, zullen hun aandeel in de tewerkstelling zien bloeden.

Bovendien zie ik in de welzijns- en gezondheidssector ook bijkomende uitdagingen waar het steeds moeilijk is goed personeel te vinden is dat in Brussel bovendien meertalig moet zijn.

Het vreemde is dat ons middelbaar onderwijs en vooral dat in Brussel niet aangepast is aan de huidige omstandigheden en dat die situatie zich in de nabije toekomst nog scherper zal manifesteren.

Ik geef het voorbeeld uit de welzijns- en gezondheidssector. Een studierichting zoals 'gezondheids- en welzijnswetenschappen' die leerlingen oriënteert in wetenschappelijke richtingen zoals bijvoorbeeld laboranten of beroepen in de zorg telt volgens de 'onderwijskiezer' slechts twee scholen. Het vrije Sint-Guido in Anderlecht het technisch Atheneum in Jette. Jaarlijks studeren dus slechts een paar klassen af in deze richting. En dat heeft dan ook gevolgen voor de keuzes die gemaakt worden voor het hoger onderwijs.

Nochtans is de nood aan personeel in deze sector zeer groot. We horen steeds de problemen van de tweetalige ziekenhuizen dat ze geen tweetalig personeel vinden, terwijl ons onderwijs net die mensen zou moeten afleveren die daar aan de slag zouden moeten gaan. Om in het hoger onderwijs of in de beroepen de juiste toestroom te hebben moeten de leerlingen in het middelbaar onderwijs worden voorbereid. We kunnen dit voorbeeld herhalen voor zovele sectoren.

We kunnen ons nu op de borst blijven kloppen over de relatieve sterkte en kwaliteit van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel maar ik denk dat we toch eens moeten kijken naar die problematiek die zich volgens mij in de Vlaamse grote steden maar vooral in onze hoofdstad zeer specifiek stelt. Onze meertalige leerlingen hebben een goede basis maar moeten beter naar boeiende beroepen met toekomst worden gestuurd. Ik denk dat dit meer nog dan nu het geval is geweest een aandachtspunt voor de VGC moet zijn. Hoe zetten wij ons goede onderwijs in Brussel strategisch in om in belangrijke sectoren onze stempel te drukken.

Scholen zijn natuurlijk autonoom maar zij functioneren ten bate van onze samenleving en met belastinggeld. In het verleden hebben scholen met het doelgericht inrichten van specifieke studierichtingen sterk bijgedragen tot de ontwikkeling van regio's waar het economisch moeilijk ging. Het strategisch inplanten van een technische school was dikwijls de start van een economische opleving van een streek. We hebben in Brussel de scholen maar omwille van allerlei begrijpelijke praktische redenen niet altijd de juiste studierichtingen. Dat is een realiteit waar we in het verleden reeds geprobeerd hebben iets aan te doen maar waar we nu nog meer dan vroeger en meer dan vroeger iets aan moeten doen.

Ik ben er van overtuigd dat een betere afstemming van school en later beroepsleven ook voor de leerlingen een betere motivatie kan bewerkstelligen.

De VGC ondersteunt bijvoorbeeld de vzw Tracé Brussel die als doel heeft zo veel mogelijk Brusselaars in te schakelen op de arbeidsmarkt en onder meer het

Nederlandstalig beroepsgericht onderwijs-, opleidings- en werkervaringsaanbod in Brussel promoot.

Maar ik denk dat er meer moet gebeuren.

Ik stel daarom voor dat het college de nodige actie onderneemt om de organisaties van ondernemingen en andere belangengroepen in Brussel en de Vlaamse onderwijssector bij elkaar brengt zodat een concreet actieplan kan worden opgesteld. Het onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel is een voortrekker, we moeten die troef ook inzetten om gericht ons economisch weefsel te versterken.

Mijn vragen zijn de volgende:

1. Welk overleg is er tussen het onderwijsveld en de Brusselse economische actoren om onderwijsrichtingen af te stemmen op de behoeften van de samenleving?
2. Is er binnen de scholen een kritisch onderzoek en opvolgingen naar de efficiëntie van hun studierichtingen? Welke rol speelt de VGC hier in of kan ze hierin spelen?
3. Is er in het kader van het Brussels Nederlandstalig onderwijs een opvolgsysteem naar het verdere verloop van opleiding en beroepsleven van degenen die aan het middelbaar onderwijs afstuderen? Weten scholen wat leerlingen doen één jaar na hun afstuderen? Welke rol speelt de VGC hier in of zou ze kunnen spelen?
4. Wat wil het college ondernemen om in samenspraak met de scholengroepen, het Vlaams Departement Onderwijs, de VDAB en Actiris en de economische actoren de studierichtingen die in het Middelbaar onderwijs in Brussel worden aangeboden op de behoeften van de arbeidsmarkt af te stemmen?

Dominiek Lootens-Stael